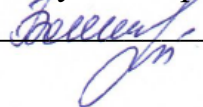

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри економіки та
міжнародних економічних відносин
Протокол №3 від 06.09.2022 р.

Завідувач кафедри

 Ю.Г. Бочарова

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Мезенцева Н.М.,
к.е.н., доцент

2022 – 2023 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни денна/заочна форма навчання
Обов'язкова (для студентів спеціальності 292 "Міжнародні економічні відносини") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова дисципліна
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекції, годин	28 / 8
Практичні / семінарські, годин	28 / 8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	94 / 134
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	6,7
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль – формування компетентностей щодо закономірностей, логіки і механізмів здійснення міжнародної торгівлі, формування умінь та практичних навичок щодо застосування різних форм організації і методів міжнародного обміну товарами і послугами, укладення міжнародних комерційних контрактів, а також пошук інноваційних та перспективних підходів до організації міжнародної торгової діяльності.

Завдання: ознайомлення з категоріальним апаратом, надання знань щодо особливостей функціонування міжнародної торгівлі, правильної оцінки процесів, що відбуваються в сучасній міжнародній торгівлі; набуття вмінь розпізнавати тенденції у регіональній та галузевій міжнародній торгівлі; застосовувати на практиці теоретичні знання.

Предмет: сукупність економічних відносин в сфері міжнародного обміну товарами і послугами.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Міжнародна торгівля: сутність, форми та методи.
2. Класичні теоретичні моделі міжнародної торгівлі
3. Сучасні теоретичні моделі міжнародної торгівлі
4. Системи кодування товарів та послуг.
5. Система показників розвитку міжнародної торгівлі
6. Ринок та ціноутворення в міжнародній торгівлі.
7. Міжнародні торговельна політика: сутність, інститути, інструменти та методи
8. Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі.

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

загальних програмних компетентностей:

навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

здатність працювати в команді;

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

фахових програмних компетентностей:

здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції;

здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин;

здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку;

здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях;

здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них;

здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі;

здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками;

здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні;

здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків;

здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин;

здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах;

здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами;

здатність застосовувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України;

здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності;

2) досягнення програмних результатів навчання:

відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін;

вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію;

використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення;

систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища;

застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції;

розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій;

ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку;

обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях;

здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування;

підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі;

розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин;

визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними;

демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками;

визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України;

досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків;

розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин;

відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин;

застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України;

усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні;

обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків;

презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища;

3) набуття результатів навчання (згідно Дублінських дескрипторів):

знання:

сутності, форм, методів міжнародної торгівлі;

теорій розвитку міжнародної торгівлі;

систем кодування товарів та послуг;

особливостей ціноутворення в міжнародній торгівлі

умов ІНКОТЕРМС

сутності, інститутів, інструментів та методів міжнародної торгівлі;

особливостей участі України у міжнародній торгівлі;

уміння/навички:

ідентифікувати фактори, що впливають на стан та особливості розвитку зовнішньої та міжнародної торгівлі;

проводити аналіз та оцінку ефективності окремих зовнішньоторговельних угод, міжнародної та зовнішньої торгівлі в цілому;

проводити аналіз міжнародних ринків товарів та послуг;

комунікація:

доносити знання з питань міжнародної та/або зовнішньої торгівлі до усіх зацікавлених осіб;

аргументувати напрями підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності суб'єктів мікро- та макrorівнів;

відповідальність і автономія:

демонструвати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень;
дотримуватися засад відповідального і сталого економічного розвитку.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної торгівлі					
1. Міжнародна торгівля: сутність, форми та методи.	14	2	2	-	10
2. Класичні теоретичні моделі міжнародної торгівлі	20	4	4	-	12
3. Сучасні теоретичні моделі міжнародної торгівлі	16	2	2	-	12
Разом за змістовим модулем 1	50	8	8	0	34
Змістовий модуль 2. Організація міжнародної торгівлі					
4. Системи кодування товарів та послуг	20	4	4	-	12
5. Система показників розвитку міжнародної торгівлі	20	4	4	-	12
6. Ринок та ціноутворення в міжнародній торгівлі	20	4	4	-	12
7. Міжнародна торговельна політика: сутність, інститути, інструменти та методи	20	4	4	-	12
8. Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі	20	4	4	-	12
Разом за змістовим модулем 2	100	20	20	0	60
Усього годин	150	28	28	0	94

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – розгорнута бесіда Міжнародна торгівля: сутність, форми та методи.	2
2	Семінар – дискусія Теорія абсолютних переваг	2
3	Семінар – дискусія Теорія порівняльних переваг	2
4	Сучасні теоретичні моделі міжнародної торгівлі	2
5	Семінар – розгорнута бесіда Системи кодування товарів	2
6	Семінар – розгорнута бесіда Системи кодування послуг	2
7	Семінар – дискусія Система показників міжнародної торгівлі	2
8	Семінар – дискусія Інтегральні показники розвитку міжнародної торгівлі	2
9	Семінар – розгорнута бесіда Міжнародний ринок	2
10	Семінар запитань і відповідей ІНКОТЕРМС-2020	2
11	Семінар – дискусія Міжнародні торговельна політика	2
12	Семінар – розгорнута бесіда Інститути координації та регулювання міжнародної торговельної політики	2
13	Семінар – дискусія Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі товарами	2
14	Семінар – дискусія Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі послугами	2
Всього		28

5. Розподіл балів, які отримують студенти

- вид контролю: екзамен

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми практичного заняття	Аудиторна робота					Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1							
Семінар 1	1		1			-	2
Семінар 2		1				2	5
Семінар 3	1	1	1			-	3
Семінар 4	1	1	1			2	7
Разом змістовий модуль 1	3	3	3	0	5	4	18
Змістовий модуль 2							
Семінар 5		1	1			-	2
Семінар 6	1		1			2	4
Семінар 7		1	1			-	2
Семінар 8	1	1				2	4
Семінар 9		1	1			-	2
Семінар 10	1	1				2	4
Семінар 11		1				-	1
Семінар 12	1		1			2	4
Семінар 13		1				-	1
Семінар 14	1		1			2	4
Разом змістовий модуль 2	5	7	5	0	5	10	32
Разом							50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	